

elvadult harcaiban is: élő lelkiismeretként mutatott a jövőre, s követelt békét és megértést a viszálykodók között.

Szava süket füleken csengett el. Az idegenek bedobta és nagyranövelte mérgező és időszerűtlen kérdések: a királykérdés, vallási ellentétek hazug elmérgesítése már-már áthidalhatatlan szakadékot robbantottak magyar és magyar közé, — s e szakadékot a választás ádáz rombolásai még mélyebbé vették a nemzet vérző testébe.

Most itt az idő, hogy az ifjúság legyen tanácsban, intésben és utmutatásban lelkiismerete a szenvedélytől elhomályosult látásu magyar társadalomnak. A magyar ifjúság kért, figyelmeztetett: követelnie kell.

De ehhez szükség van a teljes, külső egységre is. Ma két hatalmas központ tömöríti magában a magyar főiskolai hallgatók falanxait: a *Turul bajtársi szövetség* s a *Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége*. Mindkettőt egyazon lélek, egy öntudatos célkitűzés egy szellem vezérli. El kell hát tűnnie az utolsó látszólagos ellentétnek is, amely még nem hozta mindkét tábor szervezett tömegeit egy vezetés, egységes irányítás kormányára alá.

A huszonnégy magyar pártokat, — eltekintve a multak hamis jelszavain kérődző jóhiszeműektől, a jelenből kiöregedettektől, az idegen célókért tetszetős jelszavak alatt harcoló idegenektől, — *nem elvek választják el: nem elvek, hanem csak emberek.* Mert Magyarországon mindenki vezér akar és vezér tud lenni, csak.

A józan ifjúságot nem választhatják el ilyen kicsinyes és önző szempontok, az ifjúság egységének kemény öklét, intellektuális egy-energiáját nem lankaszthatják meg személyes torzalkodások. A magyar ifjúság vezeterei nem magukért, de az ifjúság egységéért vezérlik.

Hisszük, várjuk és meg is követeljük, hogy a két nagy ifjúsági központ már folyó tárgyalásai megteremtik legrövidebb időn belül a magyar ifjúság egyetemes egységét: az integer és magyar Magyarország, a magyar nemzeti kultúra és fajvédelem megbonthatatlan táborát. És akkor jaj a viszályt keverőknek, *de százszor jaj azoknak, akik ezt a magyar ifjúságot próbálják partokra szakítani, önző pártpolitikai céljaik érdekében a magyar egység ellen.*

KOLOZSVÁRI.

Bábakalács.

(Kis regény.)

(Folytatás.)

Sámuel ur a tornácban állott, kedvenc szórakozását, a hangyavásárt szemlélte. A grádiessaroknak volt nekitámasztva egy fertály malomkő, ez alatt leledzett a földalatti vár. A szertefutó cikk-cakos rejtetekuton szorgos fekete-eres piónok ezreit lehetett sejteni. Az örök csipkedés. Néha hatan, nyolcan is egy morzsaszemet. Olykor baj is támad: kijesi a bejáró, nagy a préda. Példa rá egy ostoba nagy darab döglött giliszta. Tizen esnek neki. Hé-ru — mind a tiz majd megszakad belé, de a giliszta szívós, mint a cigány tüdeje, nyulik, nyulik, a vége már bent van a földalatti folyosón s az eleje még mindig ragad a földhöz. Egy percre szünetel a küzdelem. A vezér tanácsot tart, kiosztja parancsait s akkor pihent erővel újra neki állnak, tépik, rugják, huzzák, taszigálják, hála fejében még egy-két arra járó jószomszéd is segít — puff, egyszerre csak leszakad belőle egy darab és esik hátra a társaság. Sámuel ur akkorát kacagott, hogy visszhangzott belé a pálota. S mivelhogy semmi el nem vész, szükségképen ez a kacaj alattvalói mosolygás formájában ott tükröződött a Kelemen képén, aki most kunkorodott elé a háttérből.

— Kénd nagy tolvaj, Kelemen. Na, miben jár? — kérde Sámuel ur.

— Nem én vagyok a tolvaj, hanem a világ, te-kéntetes ur.

— Maga pedig annak egy része, Kelemen. Hát mi ujság?

Kelemen zsiros sapkát kerepelt a kezében s való-lai gyakori rángatásával jelzé, hogy az elmondandók megértéséhez alapos előkészítés szükségeltetik.

— A cserében jártam, te-kéntetes ur, ma délelőtt, mét hogy a te-kéntetes ur azt parancsóta, hogy hát szélkötő őrfát hozunk a kertiház tetejére szarufának, de hát nem igen akada ott egy sem.

— Bolond maga Kelemen. Egy erdőből nem telik ki tizenhat szarufa? Hát álmodik maga?

— Nem én, te-kéntetes ur. Hanem, ami az erdő-t illeti, hát mán az a pár szál . . .

— Pár szál a maga esze csutkája — förmedt fel Sámuel ur — hogy lesz magának a tegnapi erdőből mára pár szál?

— Hát azt már a te-kéntetes urnak kéne tudni jobban, hogy hányat égettek le a pásztorok, hányat adott el a te-kéntetes ur Zilberstájnnak, hányat építet-tünk el eddig . . .

— A térképeket — kiáltá Sámuel ur — Béla, hozd ki a térképeket. Ott van a negyedik polcon a Borászati Közlöny alatt. Majd megmutatom én kénd-nek, országos zsvány, hogy hány szálnak kell ott még lenni. Fel van rajzolva mind. Nézzen ide, kénd-rabló, haramia, itt van, meg van karikázva szám sze-rint. Ahányszor vágunk, kihuztam egy karikát. Ma-radt még 742, ennyinek kell lenni.

Kelemen nagy jóakaratot igyekezett kimutatni a karikák irányában:

— Hogy, hogy vagyon irásban, hogy nem, nem tudom te-kéntetes ur. De, hogy valójában csak valami száz szál fiatal lehet, annyi bizonyos.

Sámuel ur még egy kétségbeesett kísérletet tett: Nézze kend, ez a veres vonal itt a Kétág dülő. Amelyik innen indul a szentgyörgyi utból. Ez végződik ebben a haloványkék martban. Onnét húzódik itt egy vágás. Most azt mondja meg kend, milyen széles lehet ez a vágás? — Kelemen erősen gondolkozni látszott — öt szekér, hat szekér széles?

Kelemen tündött egy kicsidég: Vágás, tekintetes ur? Nincs ott más se vágás, se irtás, de még egy tenyér tisztás nem sok, annyi sincsen, az egész lapos, olyan, mint a tenyerem.

Sámuel ur fogta, s úgy vágta oda a térképet, hogy Kelemen maga is majd hogy utána nem szédült: — Takarodjék! Ne lássam többet, akasztófára születtett zsvány. Az apja, a nagyapja, mind az udvarban élt, mind becsületes ember volt, s kend tolvaj farizeus, ahelyett, hogy megbálalta volna a kenyérét, egy életen keresztül lopott engem. Ne kerüljön többet a szemem elé, hogy sülyedne el, ahol áll. — S Kelemen elsuvadt, miután a tehetetlen föld nem mutatkozott hajlandóságosnak, hogy ekkora bűnöst fogadjon kebelébe.

Abbizon úgy történt, hogy egy százas felváltódott, bekerült az almáriom fiókba, ott aztán tartott, amíg el nem fogyott. Hamar elfogyott. Sokkal hamarabb, mint a hold. Jött, ment, lábatlankodott valaki, buszas, forint, annak is megadta az árát. Amire pedig kellett, arra régula volt, hogy ne legyen. Adóra például. — Jőjjön ide a német, ha akar valamit. Én nem adok. — Ezt mondá Sámuel ur.

S a német jött. Kora délután masirozott be, egy hadnaggyal az élén egy szakasz katona. Sámuel ur az ámbituson pipázott, olvasván Descartes: Metamorfosését, hogy elébe állt a császári tiszt s rettentő magyarsággal Egeresti urat kereste. Sámuel ur felett neki németül, felvilágosítván, hogy a keresett itt nem lakik, s Egeresti urról nem is volt szerencséje hallani soha életében. A tiszt erősíté, hogy ő ide lett utasítva s mutatta egy nagypecsétű iráson a nevet.

— Ez már én volnék — szóla csendes vérral a tekintetes ur, azzal visszaadá a levelet. — Tessék hát elolvasni — türelmetlenkedett a hadnagy, amire azt a választ kapta, hogy a tekintetes ur semmiféle hivatalos irást át nem vesz, fel nem bont, el nem olvas. A másik nyelt egyet, megnézte jól a Herr Gutbesitzert, de nem jött ki a sodrából. Feltépte a levelet s kiolvasá belőle, hogy miután nevezett ennyi és ennyi időn belül, ilyen és ilyen adó címén, ennyi és ennyi részes forintokat többszöri felszólítás dacára sem fizetett, a hatóság utasítatik rajta a summát pénzben avagy természetben behajtani.

Sámuel ur köszönte szépen a hadnagy szivességét. Végül is az elvesztette béketűrését:

— Ej, uram, ne tréfáljunk, nincs nekem arra időm. Fizet vagy nem fizet? Sámuel ur csendesen ráingatta a fejét: Nem. A német szalutált, haptáktot kiáltott, megmagyarázá legényeinek a teendőket és szétkergette őket. Négyen azok mindjárt a konyhának mentek s lett nemsokára nagy visitozás odabent. A tiszt pedig visszajött megtudakolni jövődöbéli kvartélyát. Sámuel ur felnyitatta a vendégszobát: tessék. A puccer félóra alatt berendezkedett ott szépen.

Este a tiszt megegyeszer felkeresé Sámuel urat, hogy gondoskodjék az ő tizenhárom legényének ellátásáról. — Az is benne vagyon az ordréban? — kérdé szeliden Sámuel ur. — Benne — felelt a tiszt és fakénnél hagyta. Ment a szobájába, elővette az Olmützből hozott cökmókját és megvacsorázott a száraz krakkóiból, szigoru képpel. Aztán mikor már jóllakott, hát jött be Agnes, hozta a párolgó paprikást pifyókéval meg céklával, meg a pánkót, meg a karafina bort. A

hadnagy ur először vissza akarta küldeni az egészet, de aztán meggondolkozott. Hátha soká tart majd a hadiállapot. Jó lesz nem hagyni, hogy az ellenség kiéheztesse. — Másnap délután a tekintetes ur a kocsi-szin előtt állt, a béreslegény szénát hányt le az odorból, János a hámistrángot pucolta, szidván erősen a németek szoknyakergető szentjeit, kik a csür végében lebzseltek a fehérnépek körül. A hadnagy arra ögyelgett. Nézte egy darabig, hogy gyártja Mária két sajtarba a tehénből a tejet, aztán, mikor a borju drót-szeges orrozójét meglátta, nem tudta megállani, hogy meg ne érdeklődje Sámuel urtól annak mibenlétét. A tekintetes ur elmagyarázta nagy jóindulattal. Aztán mire vacsoraidő lett, Sámuel ur már annyira belemelegedett a vajköpülés helyes módjának fejtegetésébe, hogy kénytelen volt uri asztalához meghívni a tisztet. Katalin asszony pedig kiüzent, hogy vacsorázni nem jöhet, migrainje lévén. Azok ketten éjfélig elkvaterkáltak. Mikor aludni tértek, a tiszt egészen el volt érzékenyülve a harmadévi ürömlétől és melegen szorongatá a tekintetes ur kezét, miközben ismételtén kifejezte sajnálkozását afölött, hogy lenni és itt lenni kénytelen, de ha már ez így van, ha neki lennie kell, hát végtelenül örül, hogy épen itt kell lennie.

Attól kezdve aztán ott érkezett a német Sámuel ur asztalánál. Kati asszonnyal azonban nem lehetett találkozása. Két álló bétig ki sem lépett a szobájából. Akkor lehozatá utazóládáit a padlásról s azt mondta az urának, hogy vagy ő, vagy ezek. Fizesse ki Sámuel ur azt az adót, mert különben ő még ma indul Alfaluba az édes anyjához és addig vissza sem jön, míg ezek itt lesznek. Mit volt mit tenni, a tekintetes ur fizetett és a szöke morvának szomoruan bár, de mennie kellett. Azóta sem evett több töltött káposztát, meg disznókörmös bablevest.

A búcsuestén éjfél felé így szólt Sámuel ur: — Az a legjobb, fiatalember. Ha valakinek sem anyja, sem felesége, sem gyermeke, sem földje sincsen. Mert az asszony is, meg a gyerek is, meg a föld is a röghöz köti az embert. És a földhöz ragadt ember olyan, mint a tyuk: ahogy röpülni próbál, menten visszahull. És a sok gyerek olyan, mint az idei áldás: hogy lesz-e termés belőle jövőre, nem tudja az ember. Én már öreg ember vagyok. Én már valahogy csak eltengődöm azon a nyomon, amelyen idáig jöttem. Hanem ezen már tovább menni nem lehet, a következőknek már új csapást kell vágni, a következőknek már friss lapot kell kezdeni, valahogy másképp, valahol másutt. A hátralévő időm felett már végeztek a rendelések. Aztán, aki utánam jön, tegye be az ajtót.

(Folyt. köv.)

Csanády György.

SZONETT BANATOS SZIVVEL.

*Nekem az élet régen elveszett már
És bús árnyéka vagyok önmagamnak,
Enyém az őszök mérgét hordozó nyár
S szent emlékeim mind magamra hagynak.*

*Enyém már csak a könnyek szent malasztja,
Merengő órák, szenvedő napok,
A szívemet már bús enyészet lakja
S az évek nyomán bénán ballagok.*

*De még az éjjel siri csendjét szántva
Hozád indulnak szellők szárnyán szállva
A bú borától részeg dallamok.*

*S ha szíved öröm szigetére szállnak
— (Vig kedve áll ott csóknak, muzsikának.)
Kacagásba fullad a szavok.*

Palasovszky Béla.